

Sygn. akt XV C 100/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Misiurna

Protokolant: stażysta Katarzyna Ignacek

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016r. w Gdańsku

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda M. K. kwotę 81.499,83 zł (osiemdziesiąt jeden tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 83/100 ) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 grudnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. , z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8892 zł ( osiem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt dwa złote ) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 3533,75 zł ( trzy tysiące pięćset trzydzieści trzy złote i 75/100 ) tytułem zwrotu części kosztów sądowych - wydatków.

## UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 11 lutego 2015r. powód M. K. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 81.499,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 22 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za utracony dochód ze zbioru czereśni w 2014 roku, które zostały zniszczone na skutek przymrozków. Powód zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia czereśni od przymrozków wiosennych na obszarze sadu 6,82 ha na działkach nr (...) na sumę 204.600 zł, co potwierdza Polisa serii (...) opłacona składką w wysokości 16.368 zł. W pierwszych dniach maja 2014r. miały miejsce przymrozki , które spowodowały olbrzymie szkody w kwiatostanie czereśni.

Powód zgłosił szkodę pozwanemu w dniu 5 maja 2014r. drogą elektroniczną , nie tylko co do drzew czereśni ale również jabłoni i gruszy. W miesiącu maju rzeczoznawcy pozwanego dokonali oględzin stanu upraw, w dniu 15 maja zawiadomili powoda ,że wycenili szkodę na 11.484 zł , na co powód złożył skargę. W dniu 3 czerwca 2014r. , przed planowanym zbiorem czereśni , powód żądał ponownych oględzin czereśni przez rzeczoznawców (...). W dniu 5.06.2014r. pozwany poinformował pisemnie ,że ponowne oględziny odbędą się w dniu 16 czerwca , zaś w dniu 6.06.2014r. na konto powoda wpłynęła od pozwanego kwota 20.000 zł ze wskazaniem nr szkody (...), powód telefonicznie ustalił ,że to szkoda dotycząca czereśni.

W dniu 9.06.2014r. powód wystosował pismo domagając się wcześniejszego terminu oceny stanu czereśni i złożył skargę na wysokość przyznanego odszkodowania. W dniu 17 czerwca pozwany przesłał ustalenie wysokości szkody na

kwotę 55.362 zł , którą pomniejszono o pozycje : inne – 7252,20 zł, 5536,20 – udział własny = 42.573,60 zł – 20.000 zł wypłacone = 22.573,60 zł zostało do wypłaty. Powód w dniu 18.06. złożył kolejną skargę na rozliczenie szkody , a w dniu 12.08.2014r. przesłał pozwanemu własne wyliczenie szkody na podstawie danych z polisy, która wyniosła 165.431,25 zł według różnicy wielkości zbioru planowanego ( 54.560 kg ) od zbioru rzeczywistego ( 10.445 kg) – strata 44.115 kg = 165.431,25 zł - udział własny 10% 16.543,13 zł - zaoszczędzone koszty 15% 24.814,69 zł = 124.073,43 zł .Po odjęciu wypłaconej kwoty 42.573,60 zł do zapłaty pozostaje kwota dochodzona pozwem **81.499,83 zł**

Dnia 10.09.2014r. pozwany zażądał od powoda udokumentowania produkcji czereśni i przedstawienia faktur , które powód przekazał przysłanym likwidatorom , ale nie wypłacił dalszego odszkodowania .

Powód domagał się wypłaty należnego odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia pismami z dnia 30.10. i 22.12.2014r. – bez odpowiedzi.

Zdaniem powoda pozwany naruszył § 20 ust.2 i ust.10 Ogólnych warunków obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych , ponieważ nie dokonał ustalenia wysokości szkody bezpośrednio przed zbiorem. Do pozwu powód dołączył wniosek do Polisy , Polisę , załącznik do Polisy , kopię pism kierowanych do (...), odpowiedź pozwanego z dnia 15.07.2014r. z wyliczeniem odszkodowania , zestawienie faktur sprzedaży zbioru czereśni w 2014 roku, Ogólne warunki obowiązkowego , dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 16.04.2015r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości , zasądzenie kosztów procesu i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wysokości szkody na podstawie Ogólnych warunków obowiązkowego , dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych. W uzasadnieniu wskazał, że wg polisy ubezpieczenia i okazanej dokumentacji sad czereśniowy składał się z 6 gatunków czereśni , odmian wczesnych i późnych na 4 połączonych działkach . Drzewka czereśni znajdowały się w fazie kwitnienia ( pąki , kwiaty , zawiązki) Analiza szczegółowych uszkodzeń pąków, kwiatów, zawiązków wykazała następujące szkody:

- na działce nr (...) ( odmiana wczesna B. ) o pw. 0,21 ha -0% szkody, ponieważ analiza wykazała 42% fizycznych uszkodzeń kwiatów i zawiązków. Zgodnie z normami do likwidacji szkód w uprawach ( sadach) i programem komputerowym KŁOS – 30% prawidłowo rozwijających się zawiązków owoców czereśni w stosunku do wszystkich kwiatów, daje opłacalny plon,

- na działce nr (...) ( odmiana wczesna W.) – 0,20 ha – 48% szkody ( 84% fizycznych uszkodzeń)

- na działce nr (...), (cz) nr 26,32,33 ( odmiana późna C. )- 2 ha – 37% szkody ( 81% fizycznych uszkodzeń)

- na działce nr (...) (cz) (...) o powierzchni 2,11 ha – 44% szkody ( 83% fizycznych uszkodzeń)

- na części działki nr (...) ( odmiana wczesna B.) o powierzchni 0,30 ha 27% szkody

- na części działki nr (...) o powierzchni 2,0 ha – szkoda 0% ( 64% fizycznych uszkodzeń)

Po podsumowaniu i uwzględnieniu nieponiesionych kosztów oraz udziału własnego ustalono odszkodowanie w wysokości 42.573,60 zł

W toku postępowania likwidacyjnego przeprowadzono badanie kwiatów, zawiązków przez likwidatora (...), który spędził w sadzie 2 dni ( potwierdza to dokumentacja fotograficzna i analizy w programie KŁOS) W dniach 5 i 13 czerwca 2014 wypłacono powodowi odszkodowanie w 2 transzach z uzasadnieniem. W dniu 9 czerwca 2014r. wpłynęło odwołanie powoda i przypomnienie o zbliżających się zbiorach , po wyjaśnieniach mobilnego eksperta odstąpiono od ponownej likwidacji szkody i ponownych oględzin planowanych na 13 czerwca. We wrześniu 2014r. pozwany dokonał pomiar powierzchni sadu czereśniowego urządzeniem GPS i okazało się ,że powierzchnia sadu wynosi 6,18 ha a więc jest mniejsza od ubezpieczonej o 0,64 ha.

Zdaniem pozwanego likwidacja szkody została przeprowadzona w terminie, zgodnie z OWU, na podstawie badania kwiatów i zawiązków owoców z pobieraniem wycinków z drzew. Brak podstaw do traktowania jako szkody, spowodowanej wyłącznie przymrozkami, różnicy między planowanym a uzyskanym zbiorem, gdyż mogły wystąpić inne czynniki powodujące obniżenie plonu ( ptaki, niedobory wody i składników pokarmowych) Czynniki te mogą prowadzić również do ubytków-„zrzutu” owoców przed okresem dojrzewania.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Powód M. K. we wniosku do Polisy nr (...) z dnia 9 kwietnia 2014r. o zawarcie umowy obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych – zgłosił do ubezpieczenia od przymrozków wiosennych owoce drzew i krzewów czereśni odmian B., K., S., V., L., B. C. na powierzchni upraw 6,82 ha wskazując wydajność z hektara na 80 q, cenę 1q plonu na 375 zł , wartość upraw z 1 ha na 30.000 zł , wartość upraw ogółem na 204.600 zł. Na tej podstawie strony zawarły umowę ubezpieczenia obowiązkowego , dotowanego upraw rolnych ( grupa ubezpieczenia-U3 ) potwierdzonego Polisą serii (...) Nr (...)z dnia 9.04.2014r. owoców drzew i krzewów owocowych bez jabłoni i wiśni w zakresie przymrozków wiosennych na powierzchni 6,82 ha na sumę 204.600 zł , za opłaceniem składki w kwocie 16.368 zł. Zgodnie z treścią polisy do umowy ubezpieczenia zastosowanie mają ogólne warunki obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych ustalonych przez zarząd (...) S.A. uchwała nr (...). ze zmianami. Załącznik do polisy stanowił dokument „Ocena uprawy ( plantacji) zgłoszonej do ubezpieczenia” podpisany przez mobilnego eksperta (...) w dniu 8.04.2014r. , w którym opisano stan zdrowotny i fitosanitarny sadu czereśniowego jako nie budzący zastrzeżeń , brak śladów mrozu i przymrozków , nasadzenia pełne, zdrowe, , opryski zgodne z zasadami agrotechniki , powierzchni 6,82 ha , planowany zbiór na 8 dt/ha.

Dowód:

- kserokopia wniosku , polisy i załącznika do polisy z dnia 09.04.2014r. k.5-10

-- kserokopia faktur VAT dotyczących zakupu pojazdu, k. 21-23 akt szkodowych

Bezspornym jest ,że w dniach 2 i 5 maja 2014 wystąpiły przymrozki wiosenne i powód w dniu 5 maja zawiadomił o powyższym ubezpieczyciela z tytułu trzech polis ubezpieczenia dotyczących czereśni jabłoni i grusz. Szkoda w czereśniach została oznaczona nr (...). Powód prowadził korespondencję z pozwanym mailowo , w piśmie z dnia 3.06.2014r. wskazywał na zaniżoną wycenę szkody we wszystkich owocach , przypominał o zbliżającym się zbiorze czereśni i wzywał do natychmiastowych ponownych oględzin (k15) Ponownie prosił o przyspieszenie oględzin z uwagi na początek zbioru w mailu z dnia 9.06.2014(k.19) Pozwany w dniu 5.06.2014r. przelał na rachunek powoda kwotę 20.000 zł tytułem szkody nr (...) (k.20) i poinformował o terminie ponownych oględzin czereśni w dniu 16.06.2014r. ( k. 18) W dniu 17 czerwca 2014r. pozwany przelał na rachunek powoda kolejną transzę odszkodowania w kwocie 22.573,60 zł (k.22) w Dniu 18.06.2014r. powód złożył mailowo skargę na rozliczenie szkody nr (...) czereśniach , zarzucał, że nie było ponownych oględzin w dniu 16 czerwca , kiedy trwał już zbiór wczesnych odmian, szacował obniżenie zbioru o 80% w stosunku do lat poprzednich(k. 23-24 )

Pozwany w piśmie z dnia 15 lipca 2014r. powołał się na treść § 20 ust.4 ogólnych warunków obowiązkowego , dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych do obliczenia wysokości szkody częściowej oraz fakt dokonania oględzin w dniu 13 maja 2014r. i odwołaniu kolejnych po wyjaśnieniach Mobilnego Eksperta Majątkowego. Do pisma dołączono dokument obliczenia szkody (...) i stwierdzono ,że dalsze roszczenia powoda są bezpodstawne. (k.25-27)

Powód wcześniej przekazał pozwanemu zestawienie ilościowe zbioru czereśni w 2014r. na 10.445 kg wraz z fakturami sprzedaży plonów na rzecz (...) spółki z o.o. w T. (K. 32-38)

Zbiory czereśni w sadzie powoda wyniosły w roku wcześniejszym od wystąpienia szkody bo w 2013 łącznie ok.53000 kg, w roku 2015 – 51454 kg. Cała plantacja czereśni jest chroniona siatką przed ptakami , nawadniana

kropelkowo, prowadzone są zabiegi agrotechniczne, właściwe nawożenie azotem fosforem, potasem – jedyna przyczyna zmniejszenia plonów czereśni (także jabłoni i gruszy) były przymrozki.

Dowód:

- przesłuchanie powoda w charakterze strony na rozprawie w dniu 21.04.2016r. czas nagrania 00:42:959 do 00:57:04 i informacyjne na rozprawie w dniu 16.06.2015r. czas nagrania 00:15:41 do 00:38:50

- zeznania świadków K. C. k. 239-240 i M. P. k. 240-241

- tabele zestawienie zbiorów czereśni w latach 2013,2014,2015 k. 357-363

- dzienne zestawienie zbioru czereśni od 13.06.2014r. do 13.07.2014r. wraz z dokumentami WZ (wydania) i PZ (przyjęcia) k 84- 142

Jak wynika z akt likwidacyjnych szkody przedłożonych przez pozwanego w postaci wydruku z systemu informatycznego, czarno białych zdjęć opatrzonej datownikiem 12 maja 2014r. oraz protokołami szkody w uprawach w systemie KŁOS – rzeczoznawca (...) ocenił szkody w uprawach czereśni na 6 ha w ciągu jednego dnia 12 maja 2014r. – po przymrozkach, które wystąpiły w dniach 2 i 5 maja 2015r. To do programu KŁOS wprowadzone zostały dane zebrane na gruncie w postaci wyliczonego procentu uszkodzeń fizycznych w kwiatach i zawiązkach (ilościowo braki policzone przez rzeczoznawcę) co z kolei służyło do wyliczenia szkody w plonach według stosowanej przez pozwanego tabeli NORM (k 228), o której mowa w §20 ust.4 pkt 2 OWU (wyjaśnienia pozwanego w piśmie z dnia 25.06.2015r. k. 225-229)

Celem ustalenia prawidłowości oszacowania wysokości szkody w czereśniach na skutek przymrozków w dniach 2 i 5 maja 2014 r. - przez pozwanego - na podstawie § 20 Ogólnych warunków obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych oraz ustalenia, czy zachodziła konieczność kolejnych oględzin uszkodzeń czereśni bezpośrednio przed zbiorem plonów w roku 2014 – sąd na wniosek obu stron dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ogrodnictwa inż. J. S., który miał ją sporządzić na podstawie materiału zgromadzonego w aktach sprawy i aktach likwidacyjnych szkody nr (...). –

Biegły sądowy w opinii przeanalizował sposób zbierania danych do ustalenia szkody przez likwidatorów (Mobilnych Ekspertów) w sadzie czereśniowym powoda w dniu 12 maja 2014r., co skutkowało ustaleniem, że tego dnia pobrano próby z 9 drzew z 4000 drzew na 6 ha – według biegłego protokoły szacowania szkody pozwanego cechuje przypadkowość i niemierność. Biegły dokonał szczegółowej analizy przedmiotowych kwiatach, pąków i zawiązków czereśni zniszczonych na skutek przymrozków a utrwalonych na kopiach zdjęć złożonych do akt przez obie strony procesu, rozmawiał z likwidatorami szkody pozwanego, zapoznał się z dokumentacją zebraną przez pozwanego, odbył wizję lokalną w sadzie powoda i na tej podstawie stwierdził, że likwidator (...) szacujący szkodę we wczesnym kwiatowym okresie zawiązywania owoców nie był w stanie w pełni ocenić szkody i koniecznym było ponowne szacowanie w następnym okresie tworzenia się zawiązków owoców czereśni na etapie ich zbioru. Zdaniem biegłego liczba prób z dużych działek (kwater) pobieranych z drzew czereśni jest niemierność, a przy tym pobrano z trzech działek 2-hektarowych po 3 próby zamiast przewidzianych 4. W tej sytuacji biegły uznał, że trafne jest stanowisko powoda i jego sposób wyliczenia szkody i wysokości odszkodowania. W odpowiedzi na zarzuty strony pozwanej w piśmie z dnia 4 marca 2016r. (k318) biegły wskazał, że pozwany nie ma opracowanej procedury pobierania prób a system ekspercki KŁOS nie ma nie ma oparcia naukowego i badawczego. Biegły ponadto zlecił dokonanie pomiaru powierzchni sadu czereśniowego uprawnionemu geodecie i otrzymał wynik 6,77 ha zbliżony do powierzchni sadu podanej do ubezpieczenia. Na rozprawie w dniu 21.04.2016r. biegły S. wyjaśnił, że tak mała różnica w powierzchni sadu 0,05 nie wpływa na wysokość należnego odszkodowania wyliczonego w pozwie na podstawie zbioru czereśni. W ocenie biegłego przyjęta przez pozwanego metodologia w programie KŁOS jest niemierność, bez podstawy naukowej a liczba prób przyjęta do obliczeń w tym konkretnym przypadku była za mała.

Dowód:

- opinia biegłego J. S. k. 252-295 akt i opinia uzupełniająca z dnia 25.03.2016r., k. 330 akt sprawy; ustne wyjaśnienia biegłego na rozprawie w dniu 21.04.2016r. czas nagrania od 00:05:16 do 00:35:26

### **Sąd zważył co następuje:**

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów powołanych powyżej złożonych do akt sprawy i do akt likwidacyjnych szkody, które w sposób pełny odzwierciedlają przebieg postępowania likwidacyjnego. Sąd wziął przy tym pod uwagę, iż znajdujące się w aktach szkody dokumenty w istotnej części stanowią kserokopie czarno-białe zdjęć i dokumentów, na które strony powoływały się w niniejszym postępowaniu. Przedstawione w sprawie dokumenty i ich kopie nie były kwestionowane przez żadną ze stron dlatego Sąd dał im wiarę w całości.

Sąd oparł się ponadto na zeznaniach przesłuchanego w sprawie powoda i zawnioskowanych przez niego świadków co do faktu wystąpienia przymrozków w roku 2014, prawidłowego pielęgnowania sadu czereśniowego przed i po przymrozkach, ilości zbioru czereśni w latach 2013, 2014, 2015. Zeznania powoda i jego świadków są ze sobą spójne, wzajemnie się uzupełniają, w związku z czym Sąd dał im wiarę w całości. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne ponieważ wysokość zbioru czereśni i prawidłowa gospodarka w produkcji roślinnej wynika też ze złożonych przez powoda dokumentów, zwłaszcza potwierdzających jego przynależność do (...) Sp. z o. o. w T..

Sąd uznał za w pełni wiarygodną opinię oraz opinię uzupełniającą sporządzoną przez biegłego z zakresu ogrodnictwa inż. J. S.. W ocenie Sądu opinia ta została sporządzona rzetelnie, szczegółowo i fachowo a przedstawione w niej wnioski wyczerpują przedstawioną tezę dowodową. Nie została nadto skutecznie zakwestionowana przez stronę pozwaną, ponieważ przedstawione w opinii zarzuty przeciwko uznaniu za właściwą i miarodajną przyjętą przez pozwanego metodologię ustalania wysokości szkody w uprawach na skutek przymrozków - w ocenie sądu nie zostały przez pozwanego obalone przedłożonym materiałem dowodowym.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości, zwłaszcza z uwagi na stanowisko biegłego sądowego z zakresu ogrodnictwa.

Sąd miał na uwadze, iż w zasadzie stan faktyczny nie był między stronami sporny. Sporna pozostawała natomiast interpretacja zapisów § 20 ogólnych warunków obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych w rozdziale „ustalenie wysokości szkody i odszkodowania” oraz zastosowana metodologia ustalenia wielkości szkody w owcach czereśni na skutek przymrozków w roku 2014.

W szczególności przedmiotem analizy obu stron była treść § 20 ust. 2 i ust 10 oraz ust. 4 OWU i podnoszony przez pozwanego zarzut ograniczenia jego odpowiedzialności za szkodę wyliczoną i żądaną w pozwie na tej podstawie.

W ocenie sądu należy mieć na uwadze tytuł rozdziału OWU „zasady ustalania i wypłaty odszkodowań”, oraz powiązaną z nim treść § 20, w którym ustanowiono określone wymogi w celu wypłaty odszkodowania w uprawach rolnych, w szczególności w ust. 4 w sposób szczegółowy opisano sposób wyliczenia szkody częściowej, a taką była w czereśniach z powodu przymrozków. Jak zeznał powód i co potwierdza zebrany materiał dowodowy, plon czereśni w roku 2014 wyniósł 10.445 kg a więc była to około 1/5 część plonów uzyskanych w roku 2013 i w roku 2015 – zatem wysokość straty w uprawach czereśni wyniosła 4/5 część zbiorów. Skoro suma ubezpieczenia opiewała na 204.600 zł według wskaźników wynikających z wielkości arealu i wartości zbiorów - to 4/5 części sumy ubezpieczenia wynosi 163.680 zł. Kwota ta opowiada wyliczeniom zawartym w pozwie, natomiast strona pozwana po dokonaniu 1 razowych oględzin w dniu 12 maja 2014r. – bezpośrednio po przymrozkach a przed zbiorami owoców – ustaliła wysokość szkody na łączną kwotę 55.362,00 zł, którą pomniejszono o 10% udział własny 5536,20 zł i zaoszczędzone koszty 7252,20 zł - do wypłaty zostało przyznane odszkodowanie w wysokości 42.573,60 zł. Mając na uwadze wartość ubezpieczenia przyjętą w polisie na podstawie wielkości plonów i ich wartości 204.600 zł, to uznać należy że wypłacone odszkodowanie nie odpowiada wysokości szkody zgodnie z treścią §20 ust. 20 OWU.

W ocenie sądu podnoszone przez pozwanego argumenty w kwestii obowiązkowych czynności ubezpieczyciela wynikających z treści § 20 ust 2 OWU, czym pozwany uzasadniał odmowę powtórnych oględzin stanu faktycznego

czereśni bezpośrednio przed zbiorem, są całkowicie sprzeczne z treścią tego przepisu. Przepis ten bowiem, przy szkodach powstałych we wczesnym okresie rozwoju roślin, nakłada możliwość dokonania wstępnego ustalenia wysokości szkody w terminie 14 od zawiadomienia o niej, ale kategorycznie stanowi, że ostatecznego ustalenia wysokości szkody (...) dokonuje bezpośrednio przed zbiorem plonów. Skora szkoda powstała w zawiązkach i pąkach czereśni, to bez wątpienia jest to wczesny okres rozwoju roślin. Wielkość rzeczywistej szkody pozwany powinien zatem zweryfikować przez zbiorami czereśni, które w sposób znaczący były mniejsze niż w latach 2013 i 2015, a brak jakichkolwiek przesłanek do stwierdzenia, że wystąpiły inne przyczyny tak niskiego zbioru oprócz przymrozków. Pozwany zarzucał, że do ustalenia szkody stosował „Normy do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”, o których mowa w §20 ust 9 oraz 4pkt 2. Jednakże wskazać należy, że dane do zastosowania norm procentowych są zbierane na gruncie przez likwidatorów w oparciu o wykonaną analizę uszkodzeń roślin, ocena ilości % uszkodzeń roślin zależy od uznania likwidatora, który bada drzewa i krzewy owocowe w naturze, a potem dopiero stosuje % przelicznik uszkodzonych roślin do % szkody (tabela k. 228 akt oraz protokoły z dnia 12 maja 2014r. obliczenia stosunku całych pąków, kwiatów zawiązków do uszkodzonych w aktach likwidacyjnych szkody). W ocenie sądu jednak wyniki tych przeliczeń należy uznać za niemiarodajne w świetle opinii biegłego J. S., który przeanalizował i zakwestionował prawidłowość czynności zbierania danych przez likwidatorów (...) tzw. mobilnych ekspertów według norm, ustalonych przez ubezpieczyciela. Według biegłego nie może być miarodajna próba pobrana z 3 drzew dla całej 2 hektarowej działki w sadzie liczącym ponad 6 ha, gdzie jest 1334 drzew, zatem 1 próba odpowiada 444 sztukom drzew. (k.262 11 str. opinii) Według zebranych przez biegłego ustnych wyjaśnień likwidatora B. S. likwidującego szkodę u powoda, powinny być pobrane próby z 4 drzew (działka o pow. 2 ha) a pobrano tylko 3. Zatem biegły ostatecznie stwierdził, że pobranie prób z 9 drzew z kwater liczących 4000 drzew na 6 ha powierzchni – są to próby przypadkowe i niemiarodajne. Biegły analizował stan zawiązków przedstawiony na zdjęciach złożonych do akt przez obie strony i stwierdził na ich podstawie, że wyliczone przez likwidatora zdrowe zawiązki istniejące w dniu 12 maja 2014 zostały zrzucone przez drzewo w ciągu następnym 2-3 tygodni. Biegły wskazał przy tym, że do ponownego szacowania szkody doszło w jabłoniach, tak więc w przypadku czereśni również było uzasadnione ponowne oszacowanie w późniejszym etapie tworzenia się zawiązków owoców czereśni lub nawet na etapie ich zbioru. Dlatego biegły przychylił się do stanowiska powoda i uznała za właściwe wyliczenie szkody wywołane przymrozkami według wielkości zbioru – tak jak w pozwie k. 3

W opinii uzupełniającej biegły zajął stanowisko co do kwestionowanej przez pozwanego wielkości powierzchni sadu powoda wskazanej w polisie na 6,82 ha, ponieważ w toku procesu pozwany twierdził, że to powierzchnia jest zawyżona, gdyż jego pomiary we wrześniu 2014 dały wynik 6,18 ha. Biegły zlecił pomiar powierzchni sadu uprawnionemu geodecie, którego pomiar dał wynik 6,77 ha w wersji z połową dróg dojazdowych. Według stanowiska biegłego inny wynik pomiaru pozwanego mógł wynikać ze złej jakości sprzętu pomiarowego, a powierzchnia 6,77 ha nie wpływa na wynik obliczenia wysokości szkody przez powoda w pozwie (wyjaśnienia biegłego na rozprawie w dniu 21.04.2016r. k.352-354)

Sąd okoliczności niniejszej sprawy oceniał na podstawie przepisów art. 805 k.c. i nast. oraz postanowień zawartej między stronami umowy ubezpieczenia, której potwierdzenie stanowiła polisa (...) nr (...) i stanowiących integralną część tej umowy - ogólnych warunków obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych, w świetle wniosków biegłego z zakresu ogrodnictwa co do rzetelności i fachowości ustalenia szkody i odszkodowania przez pozwanego.

Celem umowy ubezpieczenia mienia jest odpłatne (składki ubezpieczeniowe) gwarantowanie ochrony prawnej podmiotowi, który z przyczyn w umowie przewidzianych (wypadek ubezpieczeniowy) doznał uszczerbku w szeroko pojmowanych dobrach materialnych o "uchwytej" wartości. Ochrona ubezpieczeniowa w tym wypadku polega na świadczeniu odszkodowania, co przejawia funkcję kompensacyjną stosunku. Umowa ubezpieczenia mienia służy zatem interesowi prawnemu związanemu z ryzykiem majątkowym, jakie normalnie ponosi każdy uczestnik codzienności. W dwustronnych zobowiązaniach ubezpieczyciel przyjmuje na siebie ryzyko świadczeń uzasadnionych wypadkiem, na którego zaistnienie nie ma wpływu. Natomiast ubezpieczający ryzykuje uszczerbek majątkowy wynikający z utraty środków przeznaczonych na opłacenie składek, jeżeli do wypadku nie dojdzie.

Przytoczone twierdzenia pozwalają przyjąć, że do natury stosunku ubezpieczenia należy przyjmowanie ryzyka ocenianego w skali statystycznego prawdopodobieństwa związanego z wypadkami losowymi, które "uruchamiają" świadczenie ubezpieczyciela służące w omawianych stosunkach ochronie integralności majątku ubezpieczającego (ubezpieczonego). Brak ryzyka powoduje, że umowa ubezpieczenia dotknięta jest bezwzględną nieważnością.

Ubezpieczenie upraw rolnych nie wykazuje, co do istoty takich cech, które uzasadniałyby, z punktu widzenia ważności czynności prawnej, ocenianie go odmiennie od wszelkich innych umów ubezpieczenia mienia. Wyróżnia się ono - poza właściwym mu sposobem ustalania wysokości odszkodowania - także formalną indywidualizacją rzeczowego przedmiotu ubezpieczenia.

Zawarta umowa ubezpieczenia drzew i krzewów owocowych - czereśni dotyczyła ryzyka przymrozków wiosennych. Niewątpliwie do takiego zdarzenia doszło, o czym świadczą okoliczności faktyczne nie kwestionowane przez żadną ze stron. Nie zaszyły też żadne przesłanki wyłączenia odpowiedzialności pozwanego co do zasady, a zatem powinien ustalić wysokość szkody i odszkodowania na podstawie §20 OWU

W ocenie Sądu argumentacja pozwanego dotycząca interpretacji treści ust 2 § 20 OWU nie zasługuje na akceptację, albowiem jak wynika z literalnej treści przepisu pozwany miał obowiązek ostatecznego ustalenia wysokości szkody bezpośrednio przed zbiorami, natomiast nie musiał dokonać wstępnego ustalenia wysokości szkody w ciągu 14 dni po zawiadomieniu go o szkodzie z powodu przymrozków. Pozwany tego nie zrobił, a przyjęty według wewnętrznych, własnych norm sposób oszacowanie szkody po oględzinach w dniu 12 maja 2014 biegły sądowy w szczególowej opinii zdyskwalifikował jako przypadkowy i niemiarodajny.

Sąd zatem w punkcie I wyroku uznał za zasadne roszczenie powoda o zapłatę pozostałej części odszkodowania w wysokości 81.499,83 zł – opierając się na wnioskach opinii biegłego z zakresu ogrodnictwa. Ponieważ nie została doręczona powodowi ostateczna decyzja odmowna w przedmiocie żadnej dalszej części odszkodowania, mimo wezwań do zapłaty z czerwca, sierpnia i grudnia 2014r. - zatem sąd zasądził należne odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 455 kc w za z art. 481 kc (wersji przed i po zmianie obowiązującej od dnia 1 stycznia 2016r. – zgodnie z żądaniem pozwu- od dnia 22 grudnia 2014roku.( ostatnie wezwanie do zapłaty )

W punkcie II wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda - jako strony wygrywającej spór w 100 % - na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 461 t.j. ze zm.) kwotę 8892 zł tytułem zwrotu kosztów, na które składają się uiszczona opłata stosunkowa od pozwu, zaliczka na biegłego 1200 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3617 zł.

W pkt III wyroku Sąd nakazał, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku od pozwanego kwotę 3533,75 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych obejmujących część wynagrodzenia biegłego sądowego, które wyniosło łącznie 5.933,75 zł a które nie zostało pokryte z zaliczek wpłaconych przez obie strony w wysokości 2400 zł.